

Zbigniew Judycki

Fundacja Polonia Semper Fidelis

Ambasador Andrzej Krzeczunowicz (1930–2020)

Andrzeja Krzeczunowicza, wielkiego Polaka o ormiańskich korzeniach po raz pierwszy spotkałem w Paryżu, gdy objął w 1989 roku stanowisko dyrektora Biblioteki Polskiej. Od tego czasu aż do wyjazdu do Brukseli (1992) często spotykaliśmy się w jego gabinecie lub w pobliskiej kafejce, popijając piwo i rozprawiając o problemach paryskiej Polonii. Był wspaniałym rozmówcą, a jeszcze lepszym słuchaczem. Podczas jego ambasadorowania w Brukseli odwiedziłem go tylko raz, w 1997 roku. Ambasador był w tym czasie także przedstawicielem RP przy NATO i wpadliśmy na pomysł zorganizowania w Kwaterze Głównej NATO w Mons pod Brukselą sympozjum biografistyki polonijnej pod tytułem „Polacy w siłach zbrojnych i policji państw obcych”. Projekt ten zrealizowałem dopiero w 2001 roku. Niestety, bez udziału Andrzeja Krzeczunowicza. Natomiast w kolejnym sympozjum biografistyki polonijnej o Polakach we Francji w Stella Plage, zorganizowanym w 2004 czynnie uczestniczył, ja natomiast miałem zaszczyt i przyjemność brać udział w wielkiej warszawskiej gali jubileuszowej z okazji 85-lecia jego urodzin w Teatrze Królewskim w Starej Oranżerii. Ostatni raz spotkaliśmy się na Targach Książki w Warszawie w 2018 roku. Później była już tylko korespondencja i telefoniczne rozmowy. Jego sylwetkę opracowałem do przygotowywanego do druku III tomu albumu *Twórcy wizerunku Polonii*. Szkoda, że ta publikacja nie będzie już mogła być mu wręczona.

Andrzej Krzeczunowicz był człowiekiem wielkiej klasy i jako ambasador wspaniale reprezentował nasz kraj, czego nie można powiedzieć o licznych przedstawicielach polskiej dyplomacji. W życiu pozazawodowym był osobą szalenie sympatyczną, ciepłą, z dużym poczuciem humoru. Tak go zapamiętam.

Andrzej Krzeczunowicz urodził się 20 listopada 1930 roku we Lwowie, jako syn Kornela¹ i Heleny z Lubienieckich. Matka pochodziła z hrabiowskiego rodu Lubienieckich herbu Rola. Ojciec należał do szlacheckiej rodziny o korzeniach ormiańskich. Po wybuchu II wojny światowej wspólnie z matką i braćmi przedostał się przez Wilkowo i Wiedeń do Włoch, skąd pojechali do Francji. Zamieszkali na południu w Arcachon, gdzie Andrzej z braćmi rozpoczął naukę w szkole. Pod koniec 1940 roku zostali przeniesieni do Marsylii, a następnie do Hyères, gdzie bracia wznowili naukę i chodzili przez dwa lata do szkoły. We wrześniu 1942 roku przenieśli się na krótko do Hiszpanii i Portugalii, skąd przetransportowano ich do Szkocji, a następnie do Anglii.

Andrzej Krzeczunowicz po ukończeniu studiów historycznych na Uniwersytecie St. Andrews (Szkocja) oraz studiów podyplomowych w dziedzinie nauk politycznych na Uniwersytecie w Strasburgu od 1954 pracował w Rozgłośni Polskiej Radia Wolna Europa w Monachium, piastując kolejno stanowiska: redaktora 1954–1969, kierownika działu radiowego 1969–1975, redaktora programowego 1975–1980, zastępcy dyrektora 1980–1988. W latach 1989–1992 pełnił funkcję dyrektora Biblioteki Polskiej i Muzeum Adama Mickiewicza w Paryżu. W 1992 został mianowany ambasadorem RP w Belgii

¹ Kornel Krzeczunowicz (ur. 1894 w Bołszowcach k. Halicza – zm. 1988 w Londynie), wojskowy, dziennikarz, historyk wojskowości. Oficer kawalerii: cesarskiej i królewskiej Armii, Wojska Polskiego i Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie (major). Poseł na Sejm IV kadencji (1935–1938). Od 1945 na emigracji. Założyciel i prezes Związku Rolników Polskich w Wielkiej Brytanii. Farmer w Silwood. Autor publikacji książkowych, m.in. *Ułani księcia Józefa. Historia 8. Pułku Ułanów ks. Józefa Poniatowskiego 1784–1945* (Londyn 1962) czy *Historia jednego rodu i dwu emigracji* (Londyn 1973). Kawaler Krzyża Srebrnego Orderu Wojskowego Virtuti Militari i Krzyża Komandorskiego Orderu Odrodzenia Polski.

i Luksemburgu oraz Stałym Przedstawicielem RP przy NATO i Unii Zachodnioeuropejskiej. Brał udział w rokowaniach w sprawie wejścia Polski do NATO. Po zakończeniu kariery dyplomatycznej w 1997 podjął pracę jako starszy pracownik naukowy w Saint Antony's College na Uniwersytecie Oksfordzkim. Był wykładowcą na Uniwersytecie Opolskim i na Polskim Uniwersytecie na Obczyźnie w Londynie, a także wieloletnim współpracownikiem amerykańskiego tygodnika „Time” oraz cza-

Andrzej Krzeczunowicz jako ambasador RP w Belgii

sopism polskich w Londynie, Paryżu i Nowym Jorku. Autor publikacji książkowych: *Krok po kroku – polska droga do NATO* (Kraków 1999), *Globalizacja: geneza, zasięg, konsekwencje*, podręcznik akademicki (Częstochowa 2006), *Bołszowce. Wspomnienia z dzieciństwa na Kresach* (Warszawa 2014). Prezes Związku Pisarzy Polskich na Obczyźnie 2010–2018; II wiceprezydent Związku Polskich Kawalerów Maltańskich 1997–2002. Członek: Towarzystwa Historyczno-Literackiego w Paryżu, Rady Ambasadorów Europejskiej Akademii Dyplomacji w Warszawie. Odznaczenia: Krzyż Komandorski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Suwerennego Zakonu Kawalerów Maltańskich, Wielki Krzyż Zasługi Księstwa Luksemburg, Order Leopolda II.

Zmarł 17 listopada 2020 roku w Warszawie.